

[Industriministeren]

Blandt Velfærdsrådets opgaver kan nævnes, at rådet driver en velfærdsstation i Rotterdam, og at man gennem økonomisk støtte er medvirkende til, at der i en række indenlandske og udenlandske havne tilbydes velfærdsservice for danske søfarende. Gennem rådets kontor i København har man opbygget en velfærdstjeneste for de søfarende med vægt især på udsendelse til skibene af aviser, bytning af biblioteks-bøger, vandrebøger, udsendelse af videobånd samt tilrettelæggelse af idrætskonkurrencer, undervisning og hobbyarbejde.

Jeg skal ikke undlade at nævne, at såvel rederes som de søfarendes organisationer ved gentagne lejligheder har givet udtryk for, at afgiften helt bør falde bort, idet velfærdsarbejdet efter deres opfattelse er en samfundsopgave, der bør betales af staten.

I den givne økonomiske situation finder jeg ikke, at man bør bryde med den hidtidige ordning, hvorefter rederne og den søfarende deltager i betalingen af afgiften. Da jeg endvidere må lægge vægt på en videreførelse af rådets arbejde, foreslås afgiften forhøjet fra 120 øre pr. dag til 200 øre pr. dag pr. søfarende, således at afgiften udredes med 100 øre af staten, 50 øre af den søfarende og 50 øre af rederen.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje Tings hurtige og velvillige behandling.

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Herved har jeg den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af sømandsloven.
(Lovforslag nr. L 149).

Sømanden har siden den første sømandslovs vedtagelse i 1892 haft ret til at afmønstre et skib, når skibet kunne blive udsat for krigsfare. Denne bestemmelse i sømandsloven er ved flere lejligheder, senest ved ændringsloven af 6. juni 1985, blevet ændret til en stadig bedre beskyttelse af sømanden.

Den kraftige forværring af forholdene i Den Persiske Golf i løbet af 1987 har givet mig anledning til at overveje sømandens beskyttelse endnu en gang. Jeg finder, at der er behov for at skabe øget mulighed for, at en sømand kan udnytte fratrædelsesretten, hvor et skib skal sejle til et krigsrisikoområde.

Inden for moderne skibsfart er det ikke ualmindeligt, at et skib først efter afgang fra havn

får besked om den endelige destination. Hvis denne destination er i et krigsområde og skibet ikke skal anløbe havn, inden det kommer ind i krigsområdet, har sømanden efter de gældende regler alene mulighed for at afmønstre skibet, såfremt der af anden grund etableres forbindelse med land, f.eks. hvis et sygt besætningsmedlem må landsættes pr. båd eller helikopter.

I denne situation bør den søfarende, der ikke vidste, at han skulle til et krigsrisikoområde og nu ønsker at fratræde, have adgang dertil – også selv om dette vil betyde, at skibet må ændre sejlroute og foretage et ekstra havneanløb for at landsætte sømanden. Skibsføreren vil dog kunne opfylde pligten til at lade sømanden fratræde ved at etablere båd- eller helikopterforbindelse med land.

Den gældende ordning, hvorefter ilandsætning alene skal ske, såfremt der af anden grund etableres forbindelse med land, er efter forslaget opretholdt for alle tilfælde, hvor den søfarende inden afgang fra sidste havn var vidende om, at skibet skulle til et krigsrisikoområde, men hvor fratrædelsesretten ikke var udnyttet. Dette gælder uanset risikograden i krigsområdet.

Fratrædelsesretten har hidtil været udformet således, at retten kun kunne udøves ved, at sømanden krævede sin afsked.

Set ud fra den beskæftigelsesmæssige situation, den danske sømand i dag arbejder under, kan dette ofte sætte ham i en vanskelig valgsituation. Skal han kræve sin afsked – med risiko for ikke at kunne få hyre igen – eller skal han udsætte sig selv og sin familie for den risiko, det er at sejle i krigsområder? Ud fra sådanne overvejelser foreslås det, at fratrædelsesretten ikke længere skal knyttes til tjenesteforholdets ophør.

Det fremsatte lovforslag giver sømanden ret til at fratræde tjenesten om bord, uden at tjenesteforholdet ophører. Dette gælder såvel for skibsansatte, hvis tjenesteforhold er knyttet til et bestemt skib, som for rederiansatte.

Såfremt rederen ikke finder anden beskæftigelse til sømanden, eller såfremt sømanden selv ikke længere ønsker at fortsætte tjenesteforholdet, må dette bringes til ophør ved opsigelse med det i henhold til lov eller aftale fastsatte varsel.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje Tings hurtige og velvillige behandling.